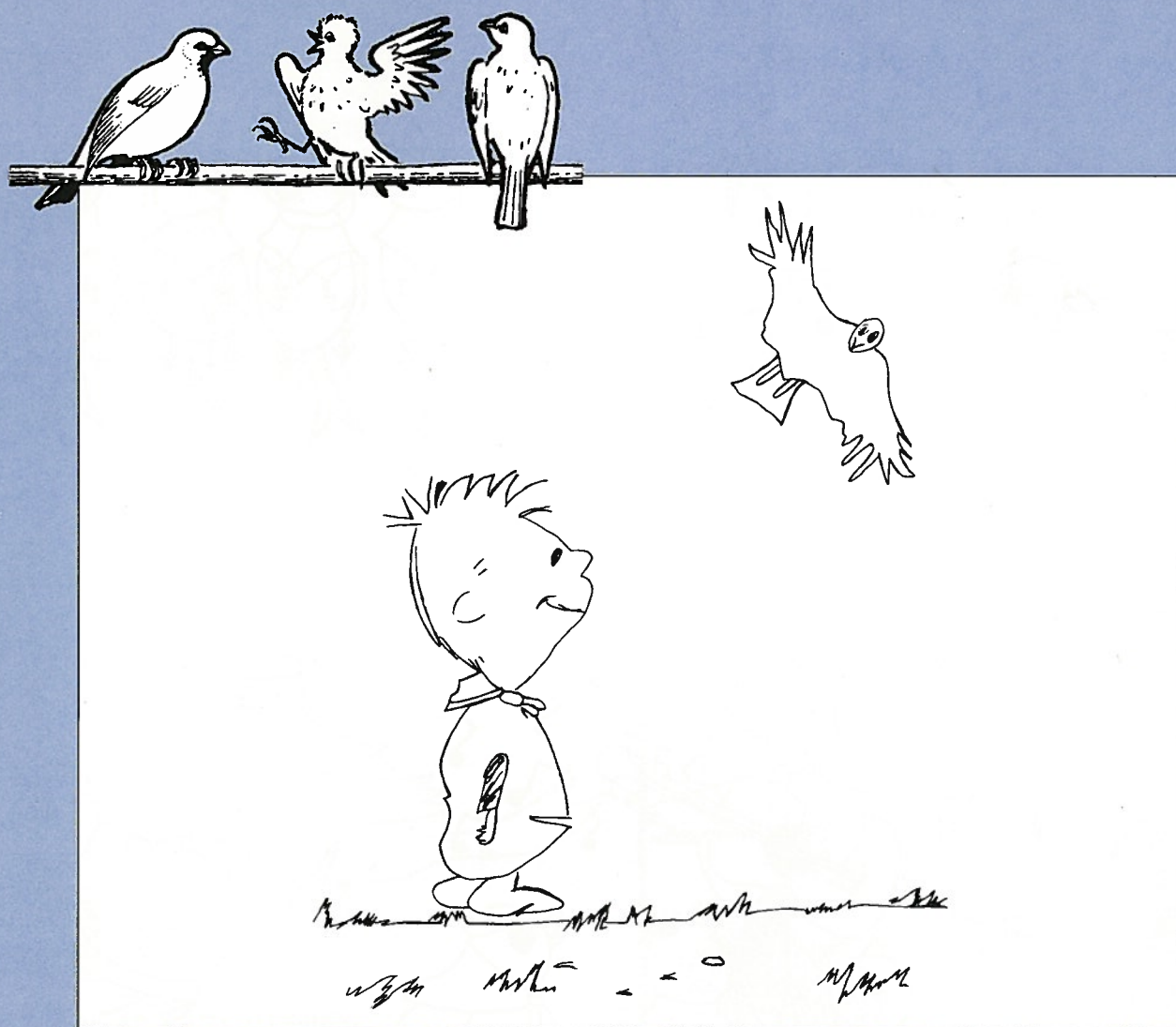

Зотпуйсь

Ч.П. 5 (426)

П'ЯТЕ ЧИСЛО.

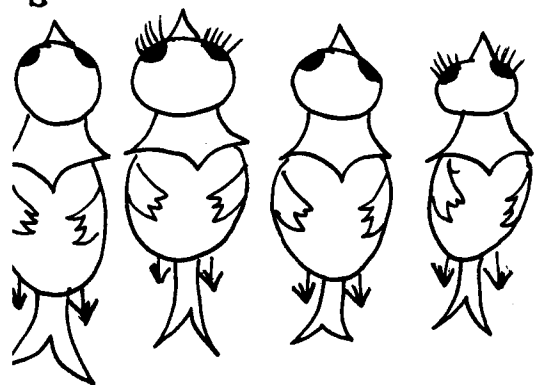
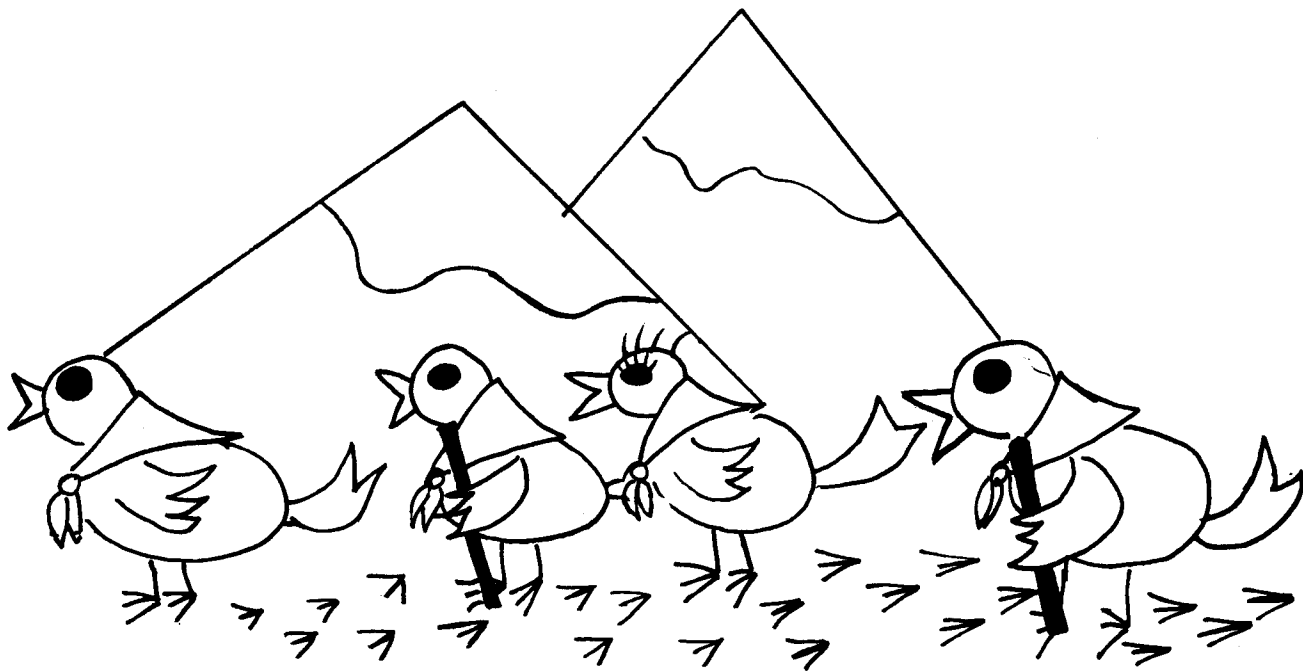
1993

Скільки пташок у цьому таборі? Порахуй!
Скільки з цих зайнять ти робив під час новацького табору?

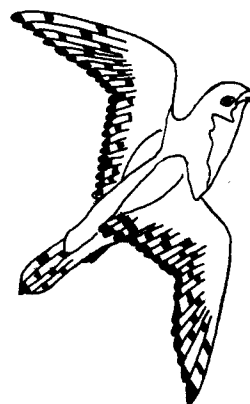

відповідь на сторінці 19
намалювала Ляриса Баранецька

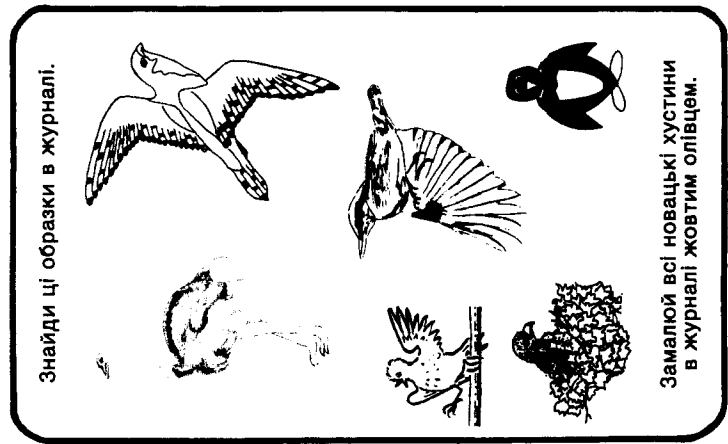
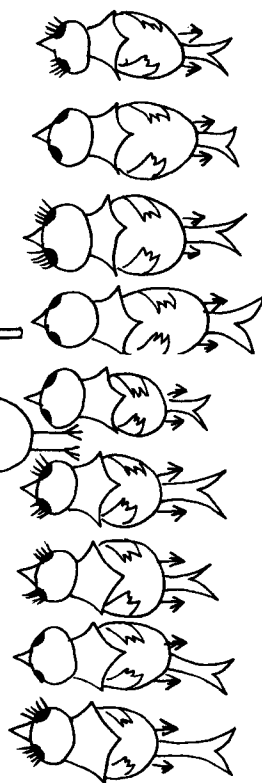
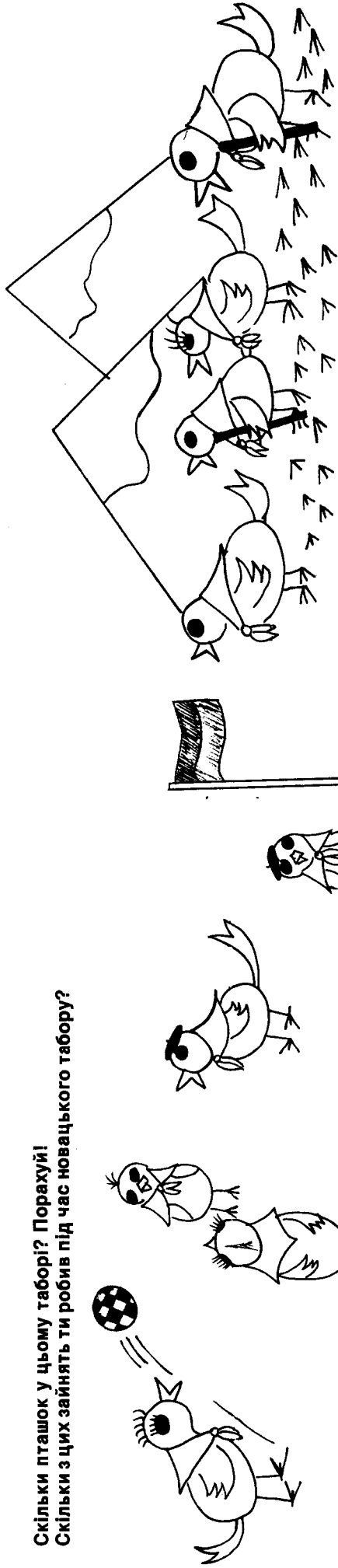
Намалюй ще одну пташку.

Знайди ці образки в журналі.

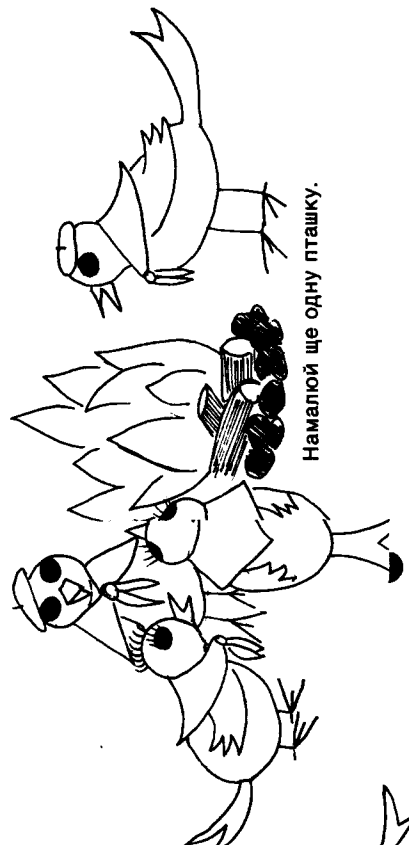
Замалюй всі новацькі хустини в журналі жовтим олівцем.

Скільки пташок у цьому таборі? Порахуй!
 Скільки з цих зайнять ти робив під час новацького табору?

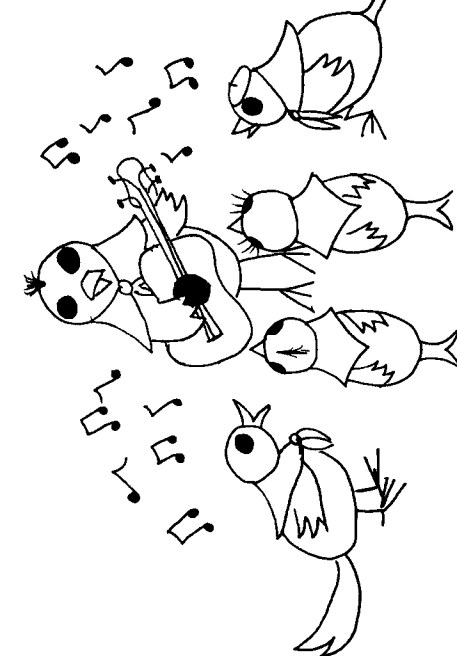

Знайди ці образки в журналі.

Замалюй всі новацькі хустини в журналі жовтим олівцем.

Намалюй ще одну пташку.

відповідь на сторінці 19
 намалювала Лірка Баранецька

НОВАК ІВАСЬ І ОРЕЛ

Новак Івась дуже любив спостерігати метеликів і пташок. Щодня він бігав за метеликами по поляні, слідкував за пташками довкола хати, шукав гніздечка по деревах. Часто Івась заглядав у гніздечка і дупла, рахуючи яєчка. Але, яєчок він ніколи не рухав.

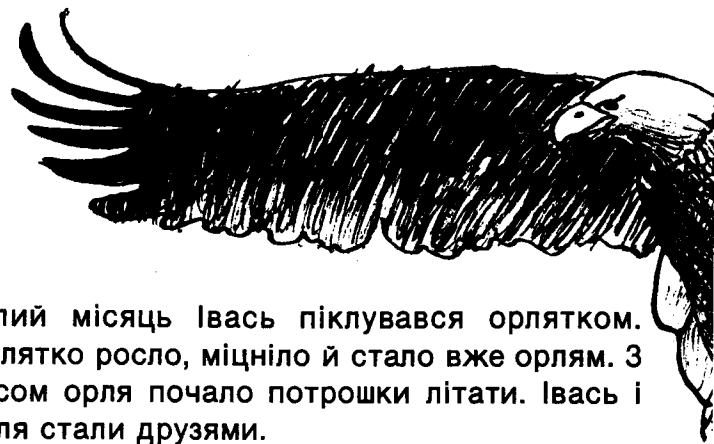
Одного дня ішов Івась лісом і побачив на землі маленьке орлятко. Орлятко лежало на землі і тремтіло. Головка його була схилена в долину.

— Бідне маленьке, — подумав Івась, — чому ти так лежиш і тремтиш? Що тобі сталося?

Івась підступив ближче і побачив, що в орлятка праве крило було скривлене набік.

— Напевно зломане, — промайнула думка. — Бідний ти. Чи дозволиш, щоб я тобі допоміг? — спокійним голосом сказав Івась і простягнув руку.

Орлятко стривожено тремтіло. Івась його легенько погласкав й орлятко заспокоїлося. Тоді Івась обережно підніс орлятко, захвав собі в сорочку і поніс його додому, уважаючи, щоб не здусити крильце. Вдома Івась збудував з папороті гніздо в кутку кімнати і положив пташку на м'які запашні листки. — Тут буде твоя нова хатка, — сказав Івась.

Цілий місяць Івась піклувався орлятком. Орлятко росло, міцніло й стало вже орлям. З часом орля почало потрошки літати. Івась і орля стали друзями.

Одного дня Івась сидів на підлозі біля свого друга й читав книжку, коли раптом відчув, що щось погладило його по руці. Івась підняв голову і подивився в очі орляті.

— Що таке? — запитав Івась. У відповідь орля злетіло, ще раз погладило його по руці, а тоді підлетіло вгору.

Івась засміявся. — Ти хочеш гратися! — сказав Івась і доторкнувся ніжки орляти. Орля помахало крильми і знову доторкнулося руки Івася.

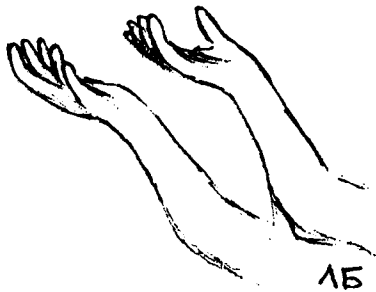
Від того дня Івась і орля часто гралися в лапанки. Івась руками лапав орля за ніжку, а потім орля крильми лапало Івася за руку.

З кожним днем орля міцнішало. Незабаром настав час, коли Івась зрозумів, що треба пустити свого приятеля на волю. Він взяв його глибоко в ліс, поставив на гілку дерева і відійшов. Спершу орля не знало, що Івась пускає його і зачало гратися в лапанки. Коли Івась не ловив його за ніжку, орля зрозуміло що прийшов час їм рости.

Орля розширило свої крила та облетіло три рази над головою Івася.

— Прощавай, мій друже! — крикнув Івась та помажав руками.

Орля замахнуло крилами, немов на прощання, і полинуло високо під хмари. А Івасеві покотилася велика сльоза. Йому стало сумно. Він ростався з своїм найближчим приятелем.

Пройшов рік. Кожного дня згадував Івась про своє орля та потішав себе, що воно на волі.

Одного дня пішов Івась знову до лісу, шукати по деревах пташок. Ходив недовго, коли почув шелест листя на деревах.

— Це напевно пташка — подумав Івась і глянув у сторону звуку. Незабаром Івась обернувся і подумав, що він непевний, куди він зайшов. Хоч Івась часто ходив в цьому лісі, не пізнав в тій хвилині свого довкілля.

— Всі ці дерева виглядають однакові — подумав Івась. — Як мені зайти тепер до хати?

Раптом Івась відчув легкий дотик на руці. Він підніс голову й побачив великого орла з широкими сірими крилами та жовтими пасками.

— Орля, моє орля! — радісно закричав Івась.

Орел прилетів нижче та доторкнувся крилом руки Івася, немов би кажучи — Будемо гратися в лапанки.

Але орел замахнув своїми крилами та полетів кілька метрів від Івася.

Коли Івась прибіг до орла і схопив його за ноги, орел знова доторкнув руку Івася та відлетів від нього.

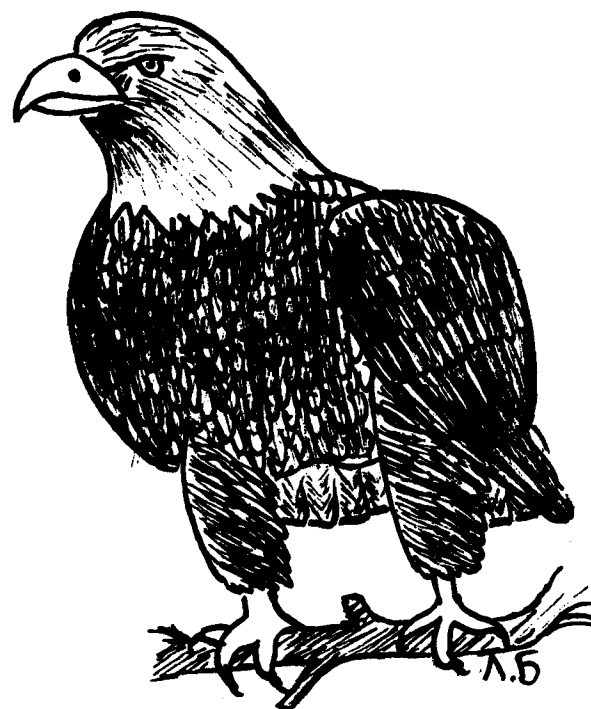
— Чому ти тягнеш мене далше в ліс? — запитав Івась орла. Не знав Івась що робити, чи іти далше в ліс за орлом, чи шукати дороги до хати. Але рішив Івась далі гратися з орлом.

Гра ішла далі. Івась підбігав до орла а орел тоді відлітав далі в ліс. Аж раптом, за горсткою густих дерев, Івась побачив свою хату. Орел завів його безпечно додому.

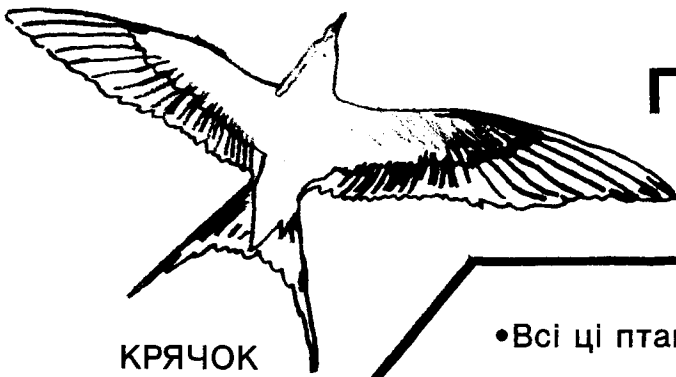
На порозі Івась глянув на свого вірного друга. — Дуже тобі дякую! — сказав Івась. Орел ніби кивнув головою, розправив свої крила та піднісся високо в небо.

Ще довго стояв Івась, махав рукою та дивився, як орел ставав що раз меншим та меншим.

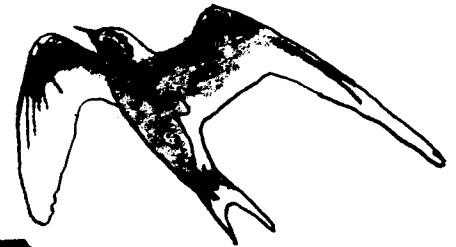
написала Кая Баранецька
ілюструвала Ляриса Баранецька

ПТАШКИ

КРЯЧОК

СМОВЗИК

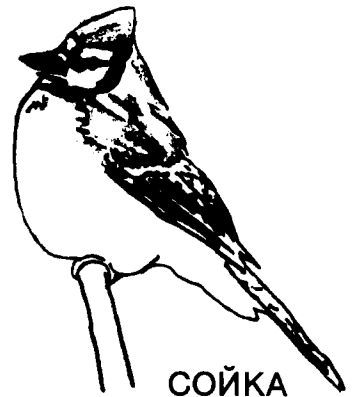
•Всі ці пташки залетіли в кормилку
•Відшукай їх

СИНИЦЯ

БОРИВІТЕР

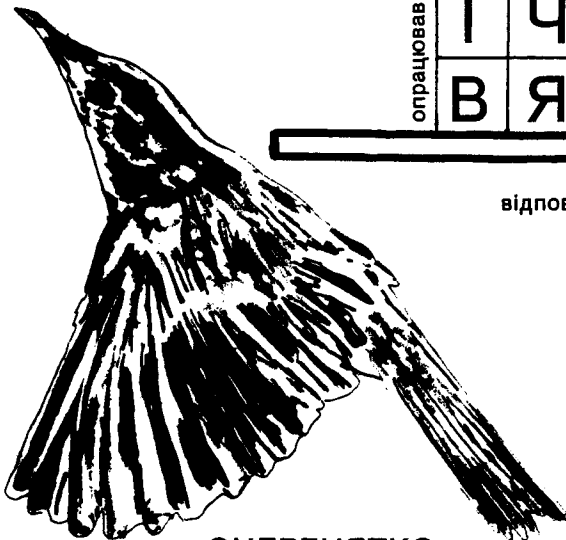

СОЙКА

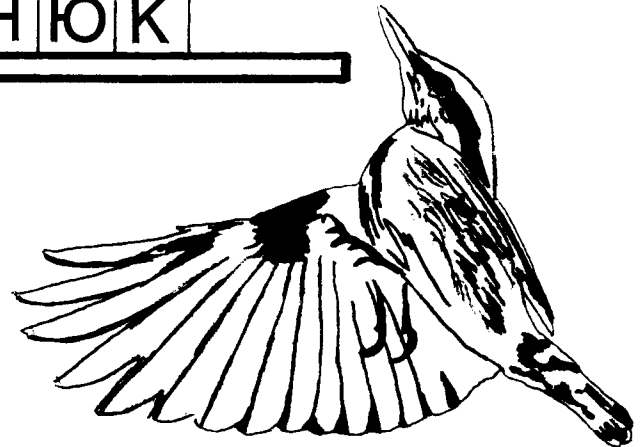
Щ	Т	К	І	В	Я	З	Н
	Ц	У	Б	І	Ф	А	Р
Н	Ь	Ц	О	Т	О	Б	А
Л	В	К	Р	Я	Ч	О	К
Г	Б	Ю	И	Н	Е	В	И
А	Н	С	В	И	Р	И	З
К	Х	Р	І	Г	Е	Ч	В
Н	З	К	Т	А	Н	Е	О
А	Б	И	Е	Д	Я	Г	М
Ш	О	Й	Р	Я	Т	П	С
Ь	Н	С	О	Й	К	А	О
Л	А	Г	Л	Д	О	Е	Р
І	Ч	С	И	Н	И	Ц	Я
В	Я	О	М	Ї	Н	Ю	К

опрацював Маркіян Гаврилюк

відповідь на сторінці 19

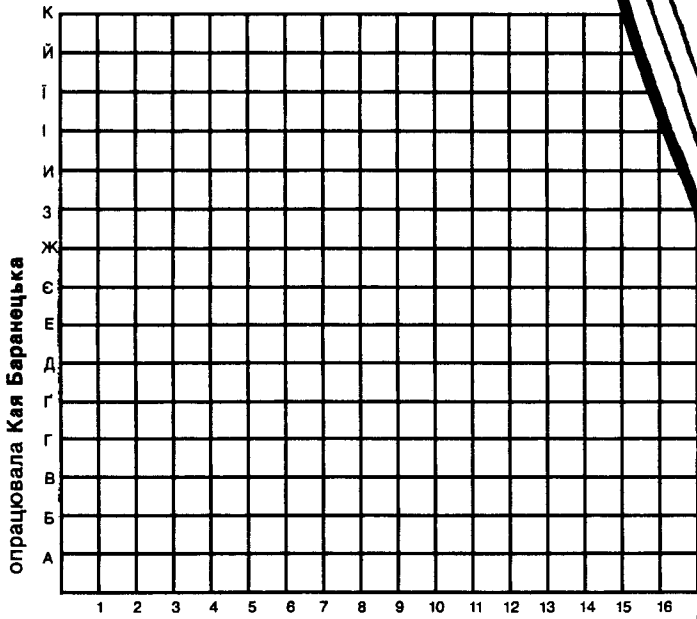
ОЧЕРЕНЯТКО

ВІЛЬШАНКА

опрацював Маркіян Гаврилюк

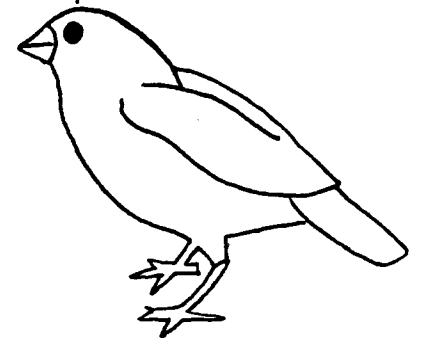
- (3,4) (Є,2) (Ж,6) (Д,6)
- (Д,4) (Г,3) (Б,4) (А,5) (А,6)
- (А,8) (А,10) (А,12) (Б,14) (Г,16) (В,12)
- (Г,15) (Г,12) (Д,14) (Г,12) (Д,9) (Ж,8)
- (3,9) (І,9) (І,8) (І,6) (І,5) (И,5) (3,4)

- Подані букви й числа — це координати точок у квадраті
- Сполучи точки в поданому порядку.
- Яка це пташка?
- Чи можеш заспівати про неї пісню?

- Поможи пташці повернутися до гнізда.
- Нарисуй лінію з землі до гнізда.
- Коли будеш малювати, не перехрещуй інших лінійок.

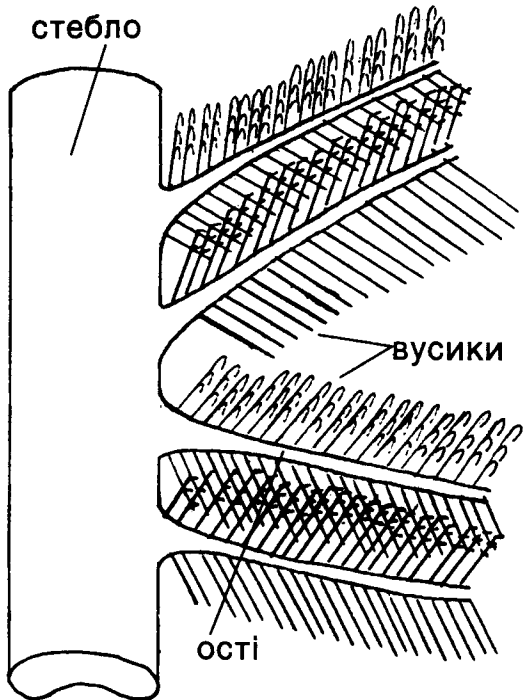
- Замалюй усі форми, в яких знаходиться крапка.
- Хто це?

відповіді на сторінці 19

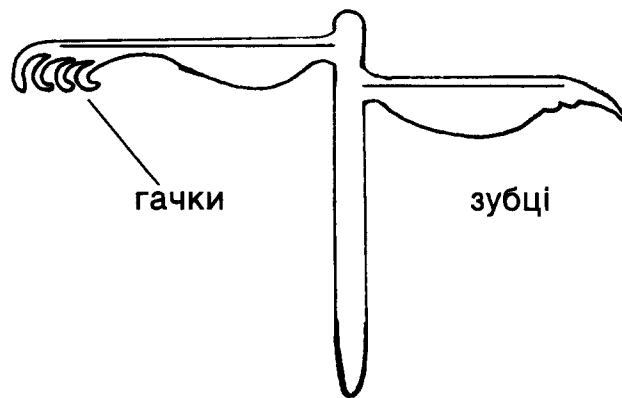
ЩО ЦЕ „ПІР'Я”?

Чи бачив або бачила ти пір'я під побільшаючим склом? Знайди надворі пташине перо. Подивися на нього через побільшаюче скло.

Вусики мають з одної сторони зубці, а з другої сторони гачки. Гачки зачіпляються за зубці сусіднього остя й творять сильну сітку, немов вітрило

Пташине перо під побільшаючим склом.

побільшений остюк.

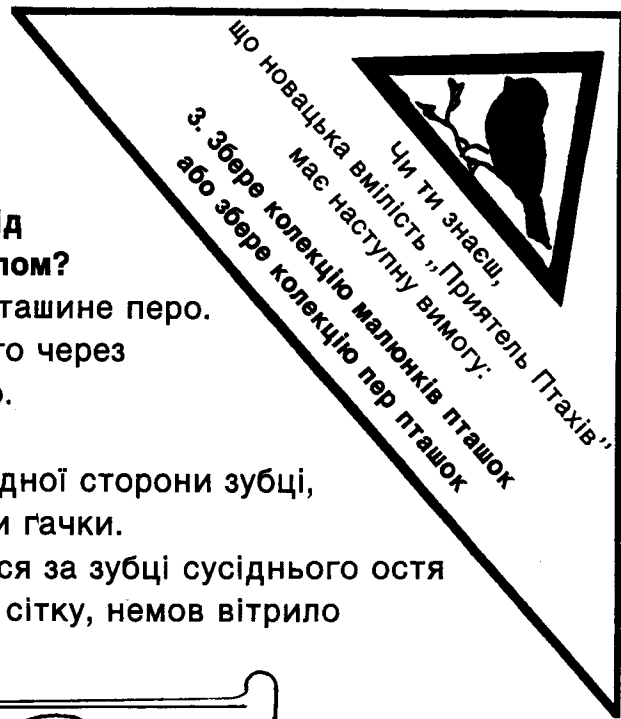
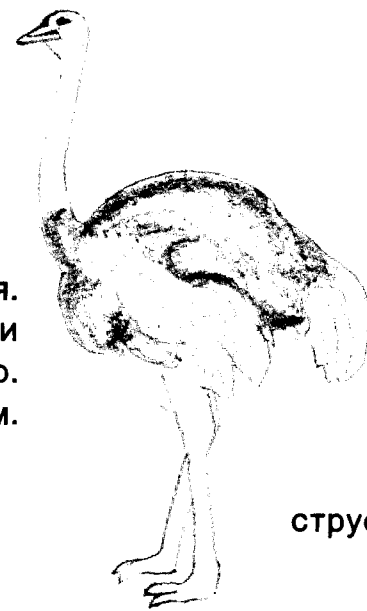
Чи бачив або бачила ти колись, як пташка дзьобає своє крило? Якщо щось проб'є крило пташки, гачки й зубці розчіпляються. Тоді пташка мусить злучити гачки й зубці, так як ти запиняєш куртку замком в зимі.

- Яка різниця між пташками й тваринами?
- Пташки літають, а тварини не літають.
- Ні, не так!

Лилик (або кажан) має крила та не вміє літати, але належить до родини ссавців. Струсь не може літати (він вміє тільки швидко бігати) але належить до родини пташок.

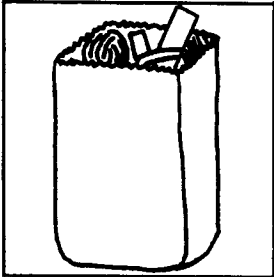

Одна з ознак пташок — це пір'я. Лилик має крила зі шкіри та тіло покрите шерстю. Струсь має крила покриті пір'ям.

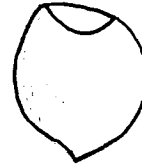

ЗМАЙСТРУЙМО

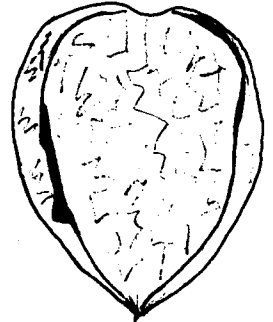
ПІНГВІНА

Потрібно: •лісовий та волоский горіхи
•чорний, жовтий, та білий фільц
•чорна та біла фарби
•клей і ножиці

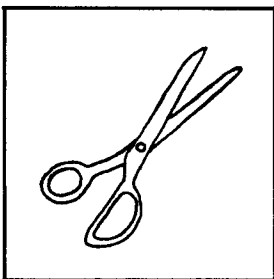
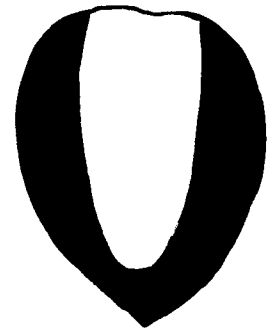
лісовий горіх

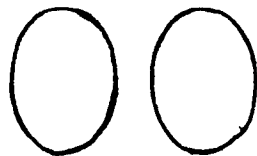
волоский горіх

Помалюй: •фарбою горіхи, як зазначено

Витни: •із жовтого фільцу дзьобик та ноги
•із чорного фільцу крила і метелик
•із білого фільцу очі

ноги

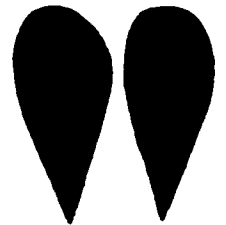
дзьобик

очі

метелик

крила

Приклей: •очі та дзьобик на голову пінгвіна
•метелик, крила і ноги на тіло пінгвіна
•голову на тіло

підготувала Дарка Юрчук
ілюстрував Маркіян Гаврилюк

1

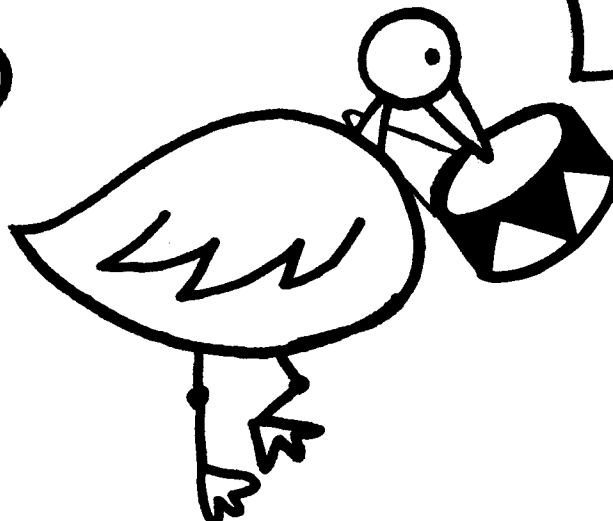
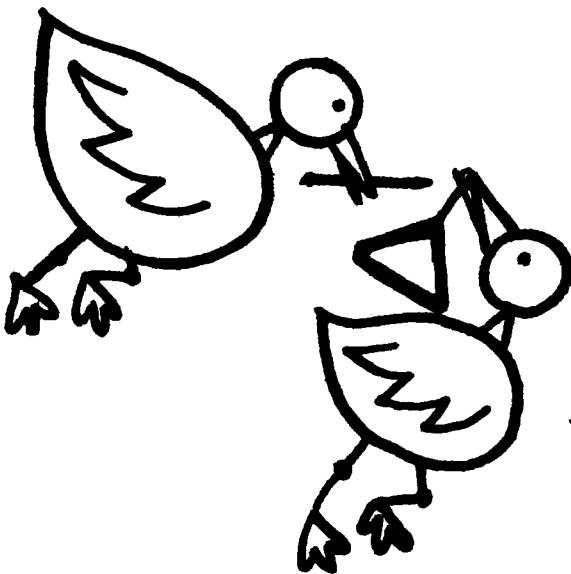
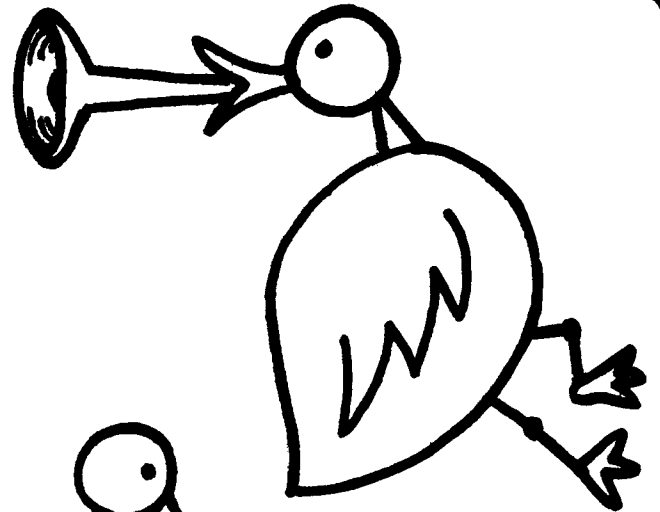
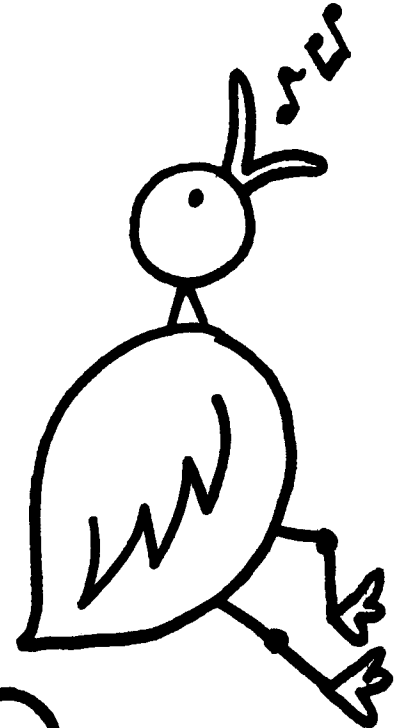
ми-ло сер- дний ти будь до ка- чок бо та ка- чка
ква ква ква ква ква ква ква ква ква ква ква ква

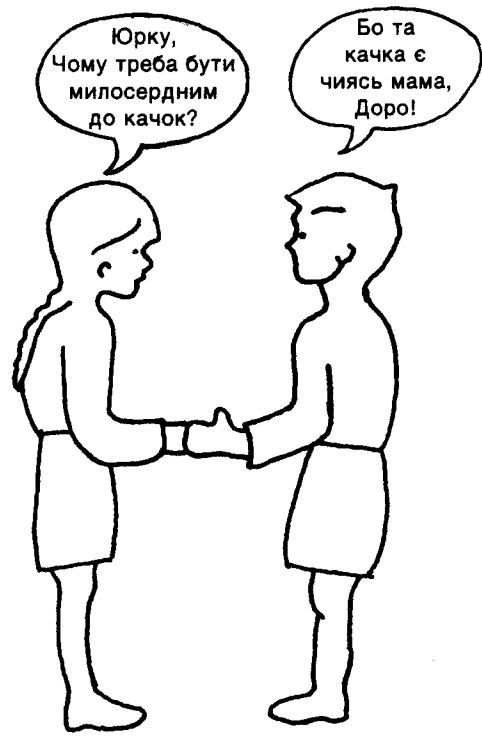

є чи- ясь ма - ма ми-ло- сер- дний ти будь до ка-
ква ква ква ква ква ква ква ква ква ква ква ква

чок бо ка- чка ква - че ква ква ква ква...
ква ква ква ква ква ква ква ква ква ква...

Юрку,
Чому треба бути
милосердним
до качок?

Бо та
качка є
чиясь мама,
Доро!

Милосердним Ти Будь До Качок

Милосердним ти будь до качок
Бо та качка є чиясь мама
Милосердним ти будь до качок
Бо качка квачить Ква-Ква-Ква

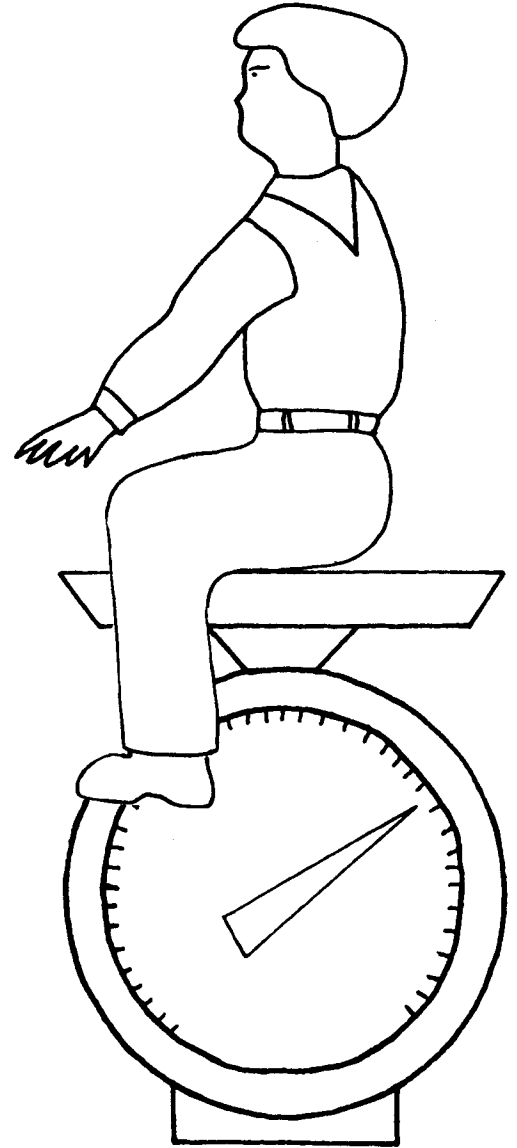
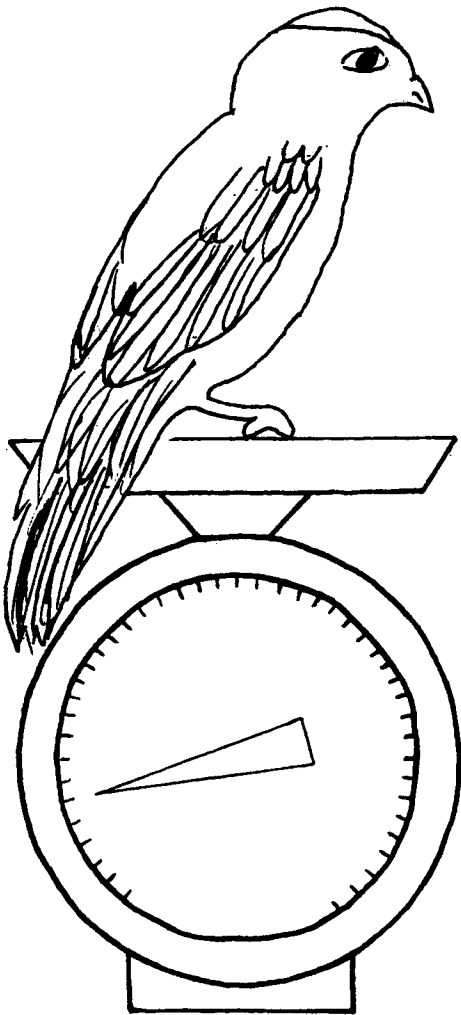
Ква-Ква-Ква...

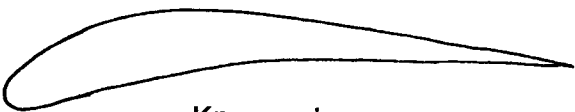
ЧОМУ МОЖЕ ПТАШКА ЛІТАТИ,

Новак багато тяжчий від пташки, переважно важить 6 разів більше відносно своєї величини. Тіло пташки пристосоване до лету, маючи порожні кістки та менші органи. Пташкам тому легше піднятися вгору. Як би новак мав такі кістки як пташки, не міг би танцювати народні танки, грати в копаного чи ходити на прогулянки!

Наступного разу як будете мати на вечерю курку, попроси старшу особу, щоби перерізала кістку з крильцями. Та кістка не є заповнена як в твоїй руці, але є майже порожня.

Крило пташки

Крило літака

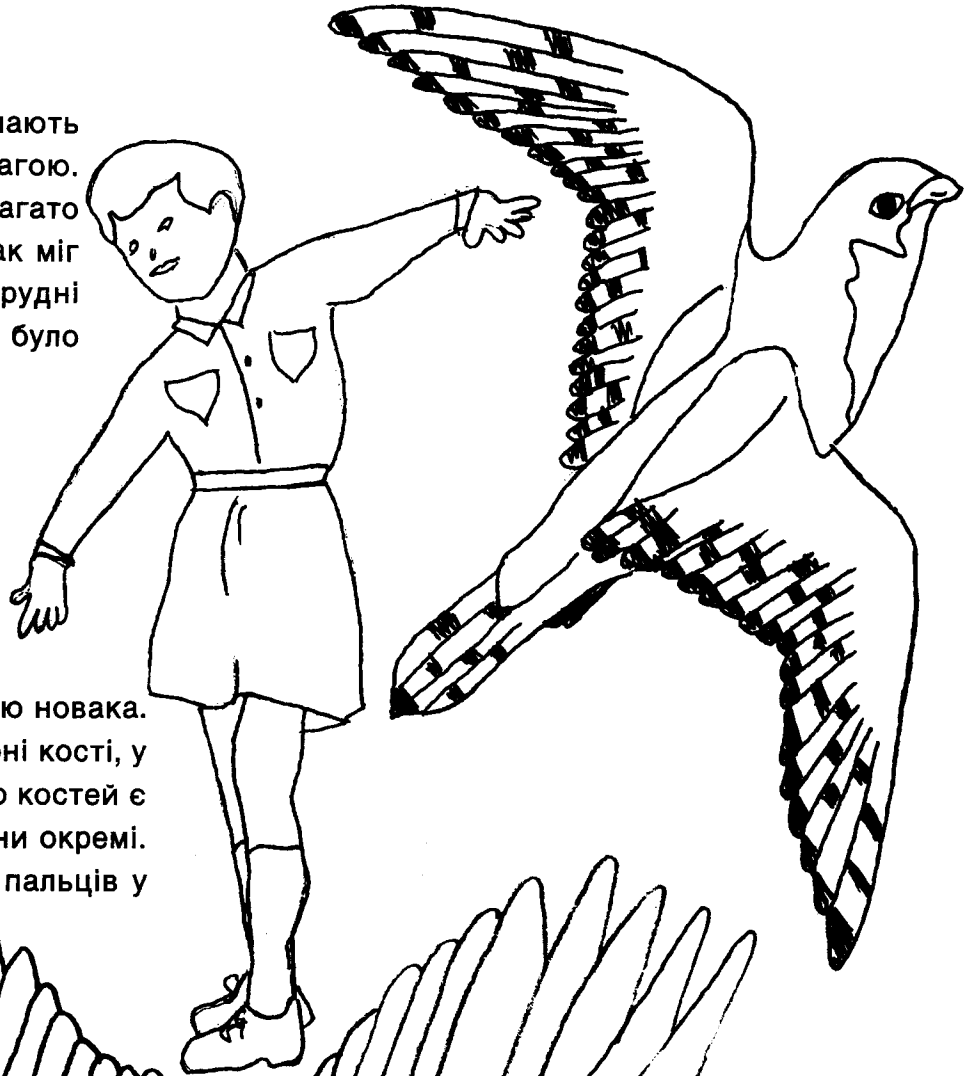
Як би прорізати на поперек крило пташки, воно б так виглядало. Порівняй крило пташки з крилом літака. Пір'я пташки творить подібну форму. Оба крила є так заокруглені, що коли повітря переходить крило, зверху рух повітря є швидший, а з низу сповільняє. Різниця тиску тягне крило, та пташку чи літака, вгору.

Можеш сам це поспробувати з папером. Відігни собі подовгасту стрічку паперу, та тримаючи при борідці, подуй над папером сильно. Воздух, який швидко рухається над папером, зменшує тиск та випростує папір.

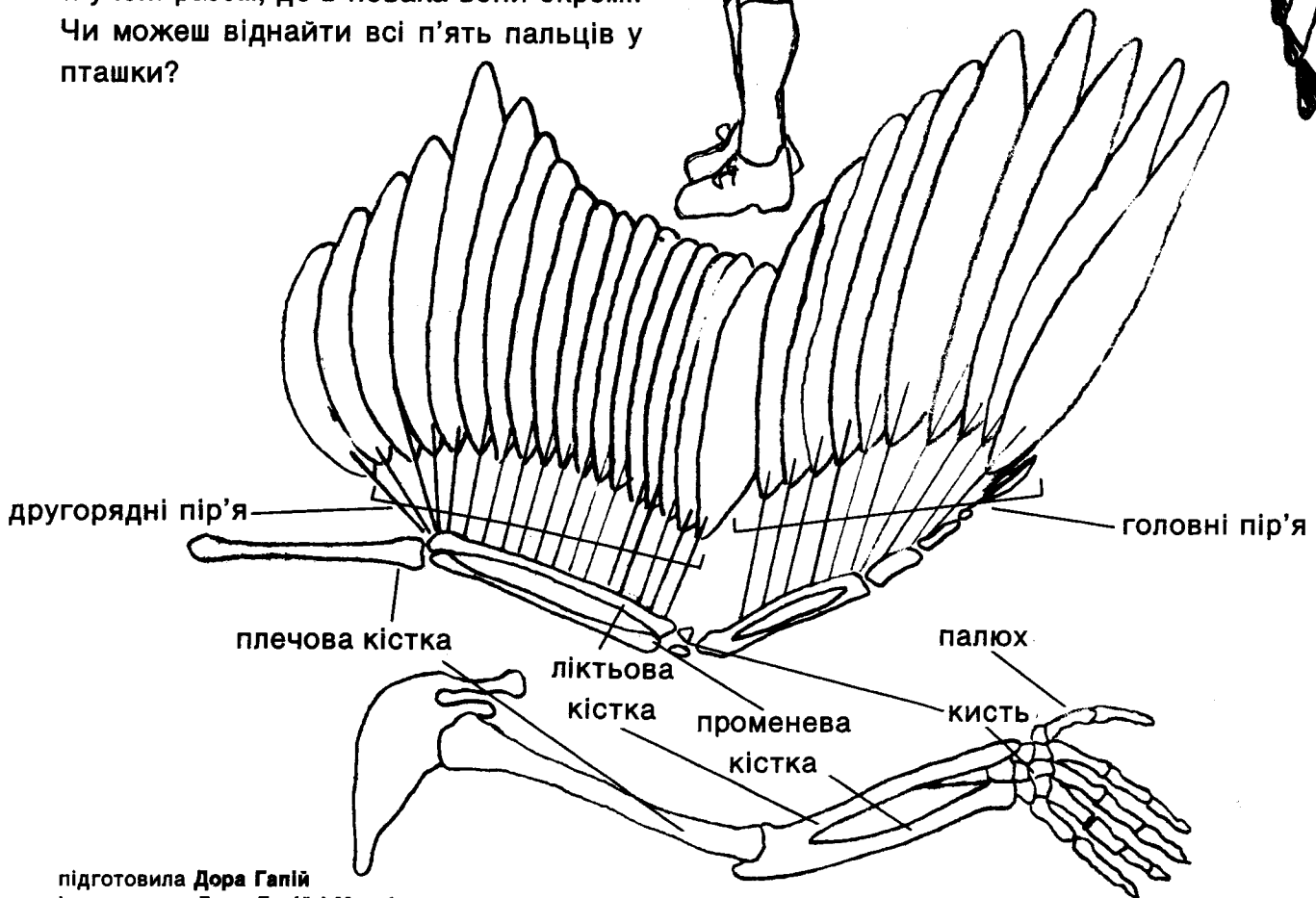

А НОВАК НІ?

Пташки не тільки легші, але і мають більше сили в порівнянні з вагою. Пташка в грудях має відносно багато більші м'язи ніж новак. Щоби новак міг підняти свою вагу, мусів би мати грудні м'язи на один метр грубі! Тоді би було дуже тяжко вбрати однострій.

Порівняй крило пташки з рукою новака. Хоч і крило і рука мають подібні кістки, у пташки є менші кістки та багато кістей є злучені разом, де в новака вони окремі. Чи можеш віднайти всі п'ять пальців у пташки?

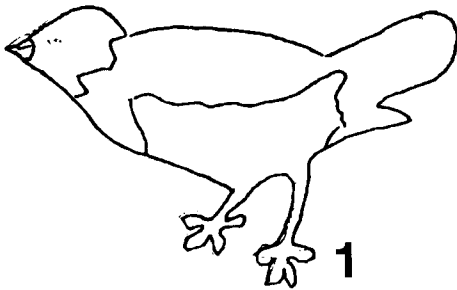
підготувала Дора Галій
ілюстрували Дора Галій і Маркіян Гаврилюк

Новаки і новачки вживають багато слів із пташиного світу.
Чи можеш знайти до кожного рисунка відповідну фотографію?

опрацювали і ілюстрували Дора Гапій
і Маркіян Гаврилюк

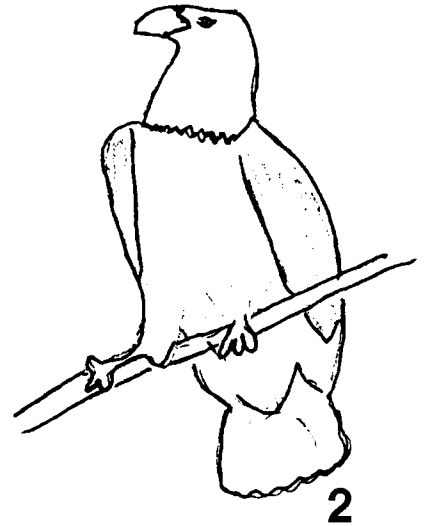
Б

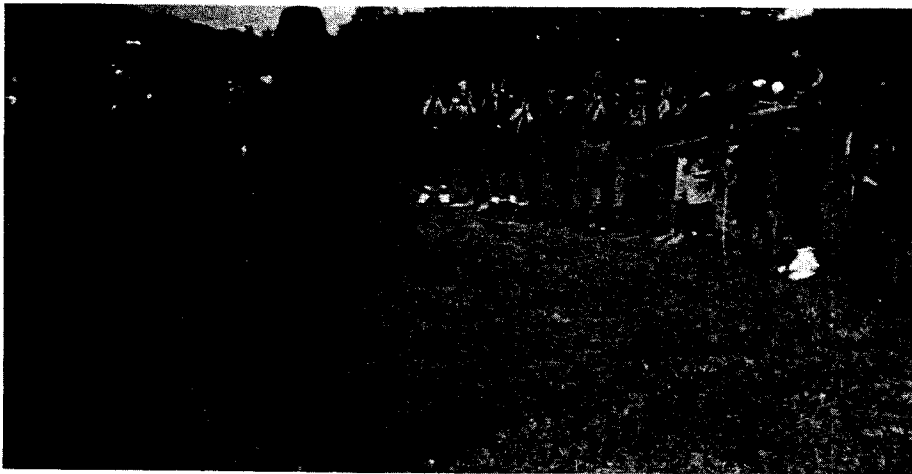
1

В

2

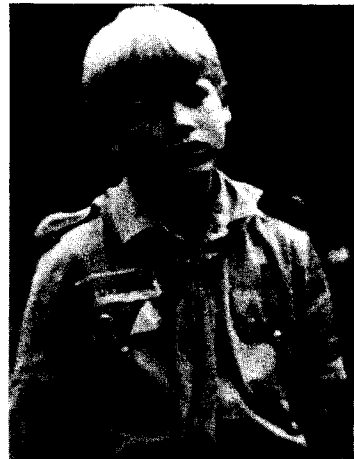
А

4

3

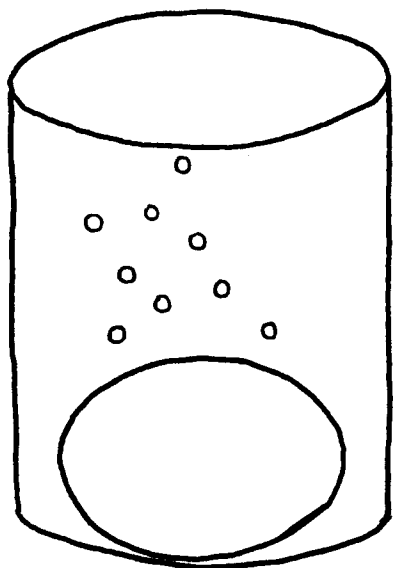

Г

фотографії Василя Літєлла
і Маркіяна Гаврилюка

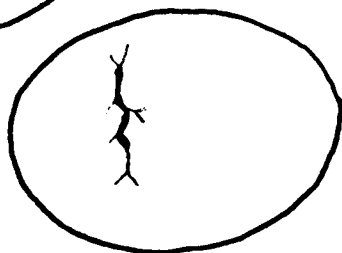
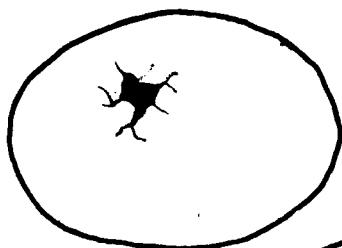

ЧИ ЗНАЄШ ЩО ЯЙЦЯ ДІРЯВІ?

Хоч цього не видно, лушпина має багато маленьких дірок, які впускають повітря, але не впускають бактерій до середини. Візьми яйце із холодильника та постав в склянку теплої води із крану. Побачиш, що із яйця підходять у воді бульки повітря. Тепло води розширює повітря в яйці та випихає через дірки в лушпині.

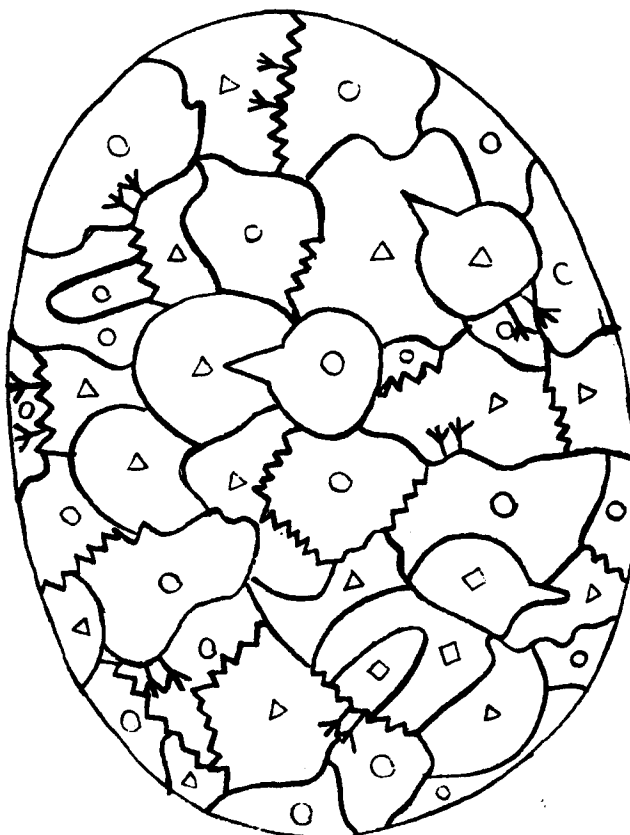
Яйця, які знаходяться у вашій холодильні, не мають в собі пташаток. Щоби із яйця народилася пташка, яйце мусить постійно лежати в теплі. Тому пташка сидить на своїх яйцях в гніздечку, щоб їх все гріти. Коли мале пташенятко готове вийти із свого яєчка, мусить розломити лушпину. Деякі пташки мають спеціальний зуб, яким вони пробивають дірку в лушпині, та відломлюють довкола більше частин, доки не можуть вийти. З лушпини лишається тоді багато маленьких частин. Другі пташки обертаються в яйці, творючи довгий тріск в лушпині. Яйце тоді розділюється на дві половини.

З котрого із цих двох яєць пташка виходить зубчиком а в котрім обертається?

Коли знайдеш довкола хати лушпини із яйця пташки, спробуй відгадати, яким способом пташка вийшла із своєї лушпини. Чи є багато малих частин, чи дві рівні половинки. Пам'ятай, щоб ніколи не торкати яєчка у гніздечку! Якщо пташка відчує на своїх яйцях слід людини, може викинути яйце із гнізда та маленьке пташеня загине.

- Поможи цій пташці розбити яйце на лушпини олівцями чи кредками.
- Розмалюй всі форми де знаходяться
кола — зеленою краскою,
трикутники — синьою краскою,
квадратики — бронзовою краскою.

опрацював і ілюстрував Маркіян Гаєрилюк

відповіді на сторінці 19

НОВАЦТВО В КАНАДІ

На сходинах у суботу 11-ого грудня мій рій „Зайчики” прикрасили зізду, щоб приготуватися до коляди. Чоловік сестрички Галі Яровенко, братчик Боян нам збудував нашу зізду. Кожна частина була розділена на дванадцять частин.

У кожній частині було зображення одної страви Святої Вечері.

До прикрасення зізди ми вживали: пастелі, фельтові крейди, клей і блискотки. Посередині ми написали побажання „Веселих Свят”.

Мені здається, що зізда була дуже гарна.

У суботу 8-ого січня, після Пластової свічечки у Пластовій домівці, мій рій поїхав з зіздою колядувати. Нам було дуже приємно колядувати.

Того вечора, після колядування ми зібралися у моїй хаті і далі забавлялися.

(з ліва на право) Катя Гринів, Раїса Петрів, Аріана Звездецка, Оленка Товстюк, Світлана Яровенко, Ореста Шулякевич, Харитя Білаш, Лариса Ілюк.

Рій „Зайчики” і сестричка Галя Яровенко стоять коло скінченої зізди.

Я і мої товаришки: Катя Гринів, Аріана Звездецка, Лариса Ілюк, Віра Мартинків, Раїса Петрів, Ореста Шулякевич, Оленка Товстюк і Світлана Яровенко бажаємо всім щастя, здоров'я і найкращих успіхів у 1994-ому році.

новачка Харитя Білаш
рій „Зайчики”, станиця Едмонтон

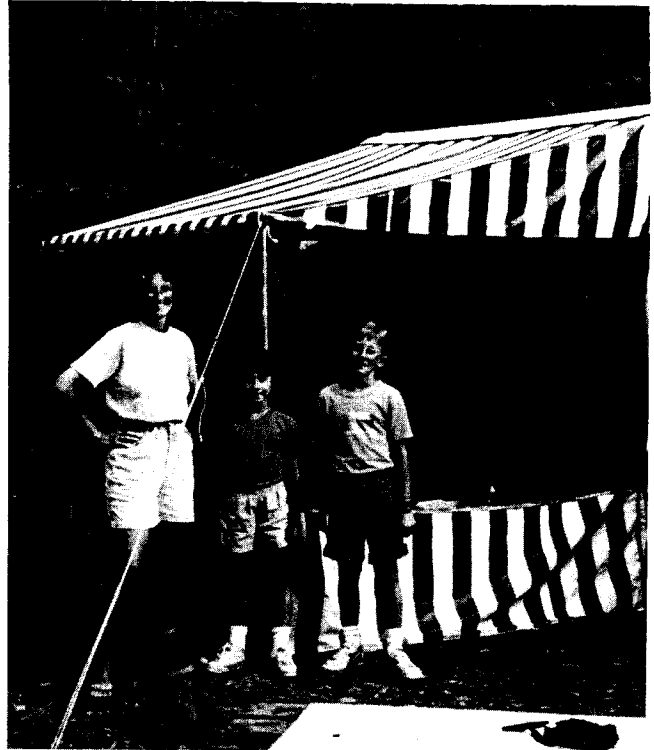
НОВАЦТВО В С.Ш.А.

Минулого серпня моя родина поїхала на Родинний Табір. Табір називався Родинна Ватра ч.8 і відбувся у Alleganny State Park, Salamanca, N.Y. На таборі було коло 30 родин.

Всі з'їхалися і розбили свої шатра в суботу 7-ого серпня. В неділю було відкриття табору де всі таборовики представилися, а команда привітала всіх нас хлібом і сіллю. Кожного вечора під час табору була ватра, на якій всі мусіли бути. На ватрах командант, братчик Богдан Крамарчук, говорив про важні події, а тоді ватрами провадили братчики Зенон Депутат і Андрій Фарміга. Там було багато смішних скечів, і ми співали різні пісні.

Під час табору були цікаві зайняття: спільна таборова вечеря, „веселі години” для дітей і дорослих. Ми також їздили до музеїв, оглядали краєвиди, мали гутірки про природу, лазили по горах, а дорослі навіть поїхали на закупи. Ми також мали час на майстрування, а батьки брали участь у жвавих і часом веселих розмовах. Ми ходили тільки на те, що нас цікавило.

У Alleganny State Park також є дуже гарне озеро де ми всі збиралися пополудні майже кожного дня. Там ми купалися, бавилися у піску, опалювалися і грали в різні гри.

Новак Юра Ставничий на Родинному Таборі.

А в п'ятницю, над озером, був таборовий пікнік де вибрали команданта на наступний рік, братчика Ігоря Микиту, і рішили, що будемо таборувати десь у New England.

Я дуже хочу поїхати на Родинний Табір знов.

новак Юра Ставничий
10 років
рій „Лиси”, станиця Філядельфія

Лідія Мизневська

Привіт від учасників
ВИШКІЛЬНОГО КУРСУ ВПОРЯДНИКІВ УПН

РАДИ ОРЛИНОГО ВОГНЮ

ч.111

ЯРОСЛАВ - ПОЛЬЩА 1994

Утис впрошавасе мислю

Борхсенике
(Кривошис)

Людмила З.С.
(Блискавка)

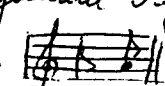
Зрина Івонковська

С.О. Люба Дмитровська
писар

С. Дмитрівська Брובה

Зрина Боружук
С.О. Людмила Варшавська
Малювальниця

С.О. Людмила Бублик
(сестр.) м. Рина

М.О. Я - Світлана Харімова
м. Львів

Жанетта
Пашин

Марта Калмар

С. Олена Ханура
Темпа Тіма

С. Йоната Барнак

Кікіма
Каредин

Іванка Мизневська

Др. Петро Баран

ГОТУЙСЬ

Журнал пластового новацтва
Виходить 6 разів на рік
Видає Головна Пластова Булава

HOTUYS

a Ukrainian Bi-monthly
Magazine for Children
published by Plast Publishing

PLAST PUBLISHING INC.
2199 Bloor Street, West,

Toronto, Ont., M6S 1N2, Tel.: 416-769-7855

PLAST UKRAINIAN YOUTH ORGANIZATION, 144 SECOND AVE., NEW YORK, NY 10003

Редактор — пл. сен. Оксана А. Винницька
редактор числа — ст. пл. Маркіян Гаврилюк
співпрацівники — пл. роз. Кая Баранецька
пл. роз. Дора Гапій
пл. роз. Діана Юрчук

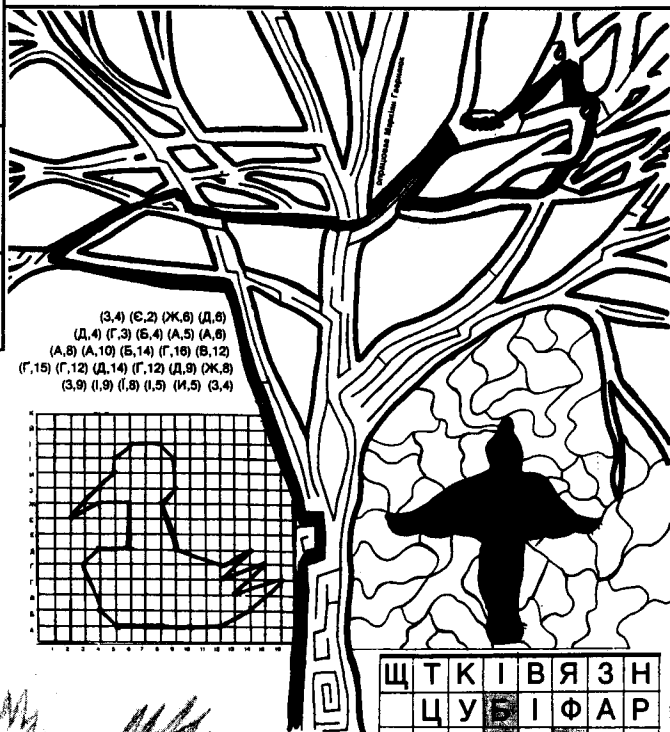
Пташки на обкладинці передруковані із числа Готуйсь
Квітень 1986
Ілюстрація на обкладинці: новак Роман Стефанюк, Рій
Дятелі, Ньюарк

Це число підготоване на базі проєкту який підготувала
108-а Рада Орлиного Вогню „На Крилах Надій”.
Щира подяка усім членам цього вишколу за їхній вклад.

3 друкарні Мирона Баб'юка
1525 Emerson Street
Rochester, N.Y. 14606
Tel.: 716-458-2133

Щира подяка пл. сен. Орестові Гаврилюкові за
допомогу при виготовленні цього числа.

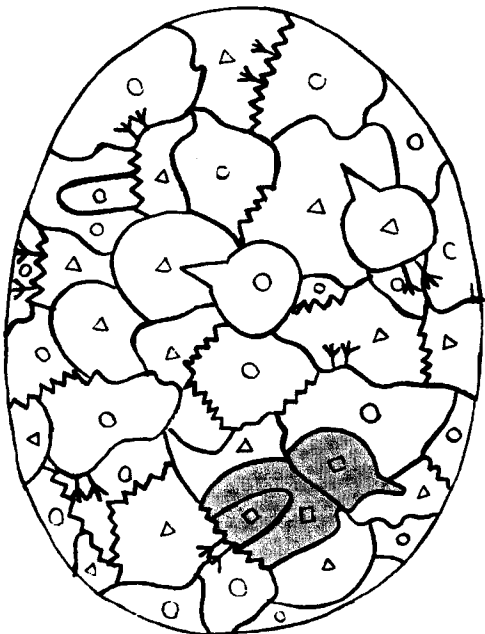
Річна передплата для не-членів
Пласту — \$25.00 амер. дол.;
ціна одного примірника — \$4.50 амер. дол.

(3,4) (С,2) (Ж,6) (Д,8)
(Д,4) (Г,3) (Б,4) (А,5) (А,6)
(А,8) (А,10) (Б,14) (Г,16) (Б,12)
(Г,15) (Г,12) (Д,14) (Г,12) (Д,9) (Ж,8)
(3,9) (І,9) (І,5) (І,5) (І,5) (3,4)

ВІДГАДКИ:

- ст. 14 1-Г жовтодзюб
2-В орля
3-Б рій
4-А гніздо

намалював новак Павло Яримович
Рій Дятелі, Ньюарк

Щ	Т	К	І	В	Я	З	Н
Ц	У	Б	І	Ф	А	Р	
Н	Ь	Ц	Б	Т	О	Б	А
Л	В	К	Р	Я	Ч	О	К
Г	Б	Ю	И	Н	Е	В	И
А	Н	С	В	И	Р	И	З
К	Х	Р	Г	Е	Ч	В	
Н	З	К	Т	А	Н	Е	О
А	Б	И	Е	Д	Я	Г	М
Ш	О	Й	Р	Я	Т	П	С
Ь	Н	С	О	И	К	А	О
Л	А	Г	Л	Д	О	Е	Р
І	Ч	С	И	Н	И	Ц	Я
В	Я	О	М	І	Н	Ю	К

\$4.50 U.S.

сторінка	ЗМІСТ	читання	гра	музика, спів	майстрування
2	„Скільки”		●		
3	„Знайди — Замалюй”		●		
4	„Івася орел”	●			
6	„Пташки”		●		
8	„Що це пір’я”?	●			
9	„Змайструймо пінгвіна”				●
10	„Милосердним ти будь до качок”			●	
12	„Чому може пташка літати а новак ні?”	●			
14	„Чи знаєш, що яйця діряві?”	●	●		
15	„Пташки і новацтво”		●		
16	Новацтво в Канаді	●			
17	Новацтво в С.Ш.А.	●			
18	Привіт з Польщі	●			
19	Відгадки		●		